

PREUS

Art. Un trimestre.	1.50
A Fora. Any.	7.00
Al Extranjer Id.	10.00

Número solt: 10 cts

Redacció i administració
Quatre Cantons, 3
ARTA (Mallorca)

LEMAN

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Per la regió baleàrica

Desde que'l Directori militar qu'avui regeix l'Estat Espanyol ha promés reformar la actual divisió provincial d'Espanya, qu'és arbitraria i altament gravosa per l'erari públic, i reduir-la tot lo possible a base de les regions naturals, de totes les regions qui creuen tenir les condicions de tals, s'aixaqueu veus demanant sien respectades pel Directori en la nova organització, les seues propies, i li indiquin normes per orientar-lo en tan intrincada qüestió.

Entre aquestes veus que s'han alsades manifestant sos desitjos de tenir la consideració de regió hi ha vibrat ben alta, la de Mallorca, que, encare que petita en extensió i en població és una de les qui amb més dret poden demanar tal consideració, ja que antigament constituï amb les demés Balears i Pitiuses un realme gloriós heredant d'aquell temps la llengua i les costums tant típiques qu'avui amb orgull conserva i que li donen caràcter distint de totes les demés.

Persones bastants conegudes dins el moviment vital de la nostra illa, del comerç i de l'industria de Mallorca, publicaren un manifest dirigit al públic mallorquí eridant-lo a una assemblea a Palma per presentar-li unes conclusions, estudiades per ponents an a qui encarregà tal estudi el *Consell de Foment*, i enviar-les al Directori Governant refrendades amb l'aprovació del poble mallorquí.

En aquest manifest se deia que com a punts principals se demanaria el reconeixement de la nostra personalitat Balear amb l'Autonomia Administrativa per la Regió i pels Muni-

cipis i la representació per classes a fi de conseguir la verdadera representació dels interessos de Mallorca, i destruir pera sempre el caciquisme i els interessos de partit que tant perjudicials han estat pel país i gravosos pel contribuent.

L'assemblea se celebrà diumenge passat dia 18 a les 10 del matí en el Teatre Liric de Palma i en ella hi reinà bastant d'entusiasme. Hei assistí com a representant del Sindicat agrícola de la nostra vila D. Pere Morell, i en ell hei llegit un notabilíssim treball, el fill del nostre poble D. Francesc de P. Massanet, Notari de Palma, sobre la reforma de l'ensenyansa que fou rebut amb caloroses manifestacions de conformitat de part de tot el públic que tributà al Sr. Massanet una ovació entusiasta.

En ella pronuncià un fervent discurs el qui actuava de president de l'assemblea D. Antoni Ferragut llegint-se després les varies ponències comensant per D. Jeroni Castaño sobre la personalitat de la regió de Mallorca. Seguiren després: una sobre creació de Tribunals de Comers que llegí el Sr. Ferrán Alzamora, altre de D. Jeroni Massanet sobre la dignificació de la Magistratura; altre llegit també pel Sr. Alzamora sobre el sistema tributari, altra pel Sr. Ferragut sobre la organització de l'Agricultura; altre sobre organització del Poder executiu del mateix Sr. Massanet i altres del Sr. Ferragut, sobre la organització del Municipi, Regió i llei electoral. A més la ja dita sobre reforma de l'ensenyansa de D. Francesc de P. Massanet, essent totes les ponències molt aplaudides en especial aquesta.

Voldríem poder dispondre

d'espai per publicar les conclusions aprovades però la gran extensió d'aquestes i lo reduït de la nostra publicació nos ho impedeix; però no cal, doncs, el moment que la premsa diària les ha publicades.

Mes congratulam de que Mallorca s'hagi deixada sentir, i feim vots perquè s'escoltada especialment en la conclusió en en que se demana el reconeixement de la personalitat regional de les Balears per les raons històriques, ètniques, geogràfiques i demés que s'expressen en l'exposició que s'acompanya.

Els homes de negocis

Hi ha persones en el mon que, mogudes per una vocació especialíssima, se dediquen a organitzar trebay, creant, amb doblers propis o amb sos dels demés, indústries o negocis d'importància amb els quals viven, mengien i s'eduquen multituds de famílies, tal volta poblacions senceres.

Solen esser incansables en el trebay, de vida austera, de caplar i de voluntat enèrgica, i de esperit organitzador i ample.

Si con homes que son, mostren alguns defectes, les trobarem més aviat orgullosos que vanitosos, abans de gènit curt que envejosos, més plens d'audàcia que de codícia.

Affavorits per la fortuna se mostraran tal volta ambisciosos; les moltes dificultats que han de vencia pot ser les fasca violentes; la necessitat que tenen de governar les farà semblar exigits.

Idó bé; es cosa molt corrent que'l mon tracti aquets homes d'una manera obertament injusta.

La ridícula presunció dels qui se creuen amb mèrits de surar i no suren; la natural indisciplina dels inferiors rebel·los a la necessaria subjecció; la femenína enveja dels qui no se senten amb alé d'imitar-los, però si

amb poder d'entrebrancar-los se confabulen entre si contra aquells i creen a son voltant una atmosfera d'antipaties i intenten i tal volt a arriben a presentar-lo davant de la pública maledicència com homes plens d'avarícia que volen els doblers dels altres com homes vampirs que se engreixen amb la sang dels altres, com homes injusts que trepitgen els drets dels altres.

A l'homo covart, vago, de caràcter débil, que se deixa explotar com una víctima, li és, naturalment, molt més pla el camí de la simpatia i de la popularitat que al actiu i enèrgic.

I no obstant, que seria del mon sense les intuicions i les energies dels grans homes de negocis?

Aquets homes, tatxats d'avars, movilsen el seu capital i el dels altres per importants empreses; tenguts per vampirs, duen a becoll tot un estol de gent que guanyen son perquè no tenen condicions d'empresaris; calumniats d'injusts, defensen amb mà férrea un orde necessari per la producció de riquesa.

Els au nenten la riquesa de la població i de la pàtria; ells empenyen el carro del progrés material; ells plantegen i conreen la fraternitat humana; ells relliguen els interessos mundials entre si; ells son una garantia de prosperitat i pau; ells multipliquen l'eficàcia del treball i del capital agermanant-los.

Si be se medita, mil or coopera a la riquesa pública, i més dona aquell que, movilsant un milló de pies, coordina amb fortuna el trebay de descentes persones que no el qui repartís entre aquestes gratulant el milló; i, no obstant, molts creuran an el segon digne d'un monument, i an es primer indigne de tota consideració.

J. R.

¿NO VENDRÀ EL REY A ARTÀ? ¿PERQUÈ?

En aquets moments se dona ja per ben segur que's Reis d'Espanya al regressar de son viatge a Italia s'aturaran alguns dies a Mallorca. Son moltíssimes les entitats palmesanes que se preparen per fer-li una rebuda lo més brillant possible, i les autoritats arbitren també projectes en son obsequi.

Un d'aquets se deia que havia de consistir amb una visita a les Coves d'Artà, que s'il·luminarien amb electricitat i a dins elles al pas de els reals personatges heu tocaria un quintetol a la sortida, baix els pins de les vegues s'hi celebraria un convit a son honor.

Aixó era el primer projecte; però segons conta la premsa palmesana, cridat a consulta pel Governador Civil, l'Enginyer en cap de Mallorca ha informat que el camí que condueix a les nostres Coves era intransitable a causa d'un torrent per on hi passen uns tres pams d'aigo. i davant aquest informe del enginyer, el Sr. Chailier s'es inclinà a que l'excursió, en cas de que's fassa, sia a les Coves de Manacor i no a les d'Artà. Respectam així com se mereix la opinió del Sr. Governador, però no podem passar sense consignar, que amb aquest fet el nostre poble se sent ferit en lo més viu, per quant nos priva per una part del alt honor d'hostetjar S.S. M.M. i de retop causa descrédit a la nostra més preuada joia natural, ja que la premsa de tot el mon al donar compte del viatge regi a Manacor, haurà de dir que no fou possible el viatge a Artà per no reunir condicions de seguredat la carretera que hi condueix.

Perque cal dir, en honor a la veritat, que ni el dia que'l Sr. Enginyer informà, ni fins avui qui ha plogut alguns dies seguits, el torrent du ni mig pam d'aigo i que'l mateix encarregat del adob de la carretera i contrucció del pont, diu que en pocs dies pot tenir el camí en condicions inmillorables.

Per aquest camí i torrent en passà S.A. Infanta Elisabet, per ells en passà enguany mateix S.A. l'Infant Ferrán, per

ells n'han passat tot l'any viatgers de tot el mon i la visita a les Coves d'Artà no s'és estroncada per l'estat de la carretera; i ara nu informe com el que ha donat l'enginyer bastarà perque S.M. la Reina no pugui admirar una de les primeres maravelles del mon i un dels panorames més hermosos de Mallorca de que n'és testimoni son augst espós.

Encare son a temps de rectificar l'itinerari i creim que'l Sr. Chailier pot cerciorar-se de que el camí i torrent en qüestió no ofereix en els perills que li han dit i que encare que fos així queda sempre el camí de «l'Heretat» pel qual se salva el torrent i tot l'any hi passen cotxades de gent qui amb caruatges i amb automòbils van de les Coves a Calarratjada.

Es de creure que el nostro Ajuntament i persones de visu d'Artà se donaran pressa en enterar a la primera autoritat de Mallorca del ver estat del camí i oferiran al Sr. Governador lo que calgui, perque S.S. M.M. pugui comodament visitar les nostres famoses Coves.

HISTORIA DEL REI EN JAUME

DE MALLORCA

FINS A L'ANY 1230

Son naixement e infantesa

I

Sa mare Donya Maria Senyora de Montpeller Casada amb el Rei en Pere d'Aragó, un poc cap-desfet aidant Deu al seu enginy i de sa Cort a los pregs lo posà al mon, comensant tot just al mes de Febrer; i fou sa mare mateixa la qui pensà i resolgué que, oferides als apóstols, dotze candeles ensemps, com a devota prégària cremassin; i durà més l'encesa a honor de St Jaume; i, per aixó lo nom seu honrant a la candelària, s'imposà al princep novell.

Anaren a batajar-lo Clero i Nobles tots contents, omplint de goig i alegria al poble de Montpeller.

I conten alguns cronistes coses mai vistes! Que, arran del bres del infant un talabant (1) va caure i no'l va ferir. I se va dir

que havia estat un intent d'un mal parent per robar-li sa corona.

I, passà estona tenguent sa mare gelós l'Infant en Jaume; i creixia ben robust i saoitós i ensenyat com mereixia son estament i noblia; mentres son pare acabá de guerretjá a Muret morint vençut.

Mes, caparrut, lo compte En Nuyno (2) lográ l'Infant; i s'ort que era en Simó de Monfort qui'l retenia. Convinguent D.ª Maria lo s'en dugués i tutó legal se fé del seu nebot; dons, a les hores, per tot, amb gran borrasca i amb cismes de tota casta, l'Alt Aragó Catalunya i'l Rosselló se disputaven.

Poc després a Roma anaven aconsellats mare i fill per los Pralats en be del poble i amb intent lleal i noble (cosa no rara) a fi de que lo St. Pare los protegís.

El Rei jove era un etcís per s'hermosura, un encant de sa natura; i arribá a edat de devuit anys, ben plantat, ( )

fort i valent de les ciències al corrent, cenyint corona. Se trobava a Tarragona quant els pirates de Mallorca, males rates i llops marins, perseguíen fent catius als navegants de Tarragona i voltants.

Llavors el Rey, a impuls de la Sta. Llei de germandat que Deu als homes ha dat, tot conmogut i avorrint l'esclavitut de moreria son esperit enardí; Pús parlant Ell amb un tal Pere Martell (4) de sobre taula, aquest va dir: Senyó Rey vullau escoltarme a mi mariné vey;; lo que de cor vos vui di. Just al devant, dins la mar sempre onetjant,

Mallorca hi sura; illa de gran hermosura giravoltada de monts i valls i arenada ahont s'hi crien totes aus i s'hi congrien fruits saborosos dins vergers esponerosos amb aigues fresques, ovelles, conís i bresques i gra que basta per conró de tota casta. A més hi ha pesqueres su ran de ma i, soterrades, marevelles encantades ahont, gota a gota una aigua fina hi degota però... es desgràcia que gaudesca tanta gràcia la Moreria i, pels cristians, que sia lloc de desterro; pues amb cadenes de ferro mai rescatats ploren molts d'encaptivats en mala sort.

Vulla Senyor son conhort y deslliuransa empreuder pres i esperansa en Vos té'l poble. Ja que sou tan alt y noble lo vostro imperi, treguentlos de captiveri s'engrandiria...

Axi en Martell vá acabá son parlament i tot plaent el Rey En Jaume quedá. BARTOMEU FERRÀ

(Seguirá)

Notes

(1) Talabant— Tros de cantó ma esbasiat d'una pedra.

(2) El compte Nuño Sans era germà del Rey En Pere d'Aragó i, com a tal, onclo de Jaume I.

(3) El cronista català Bernat Desclot retratà al Rey Jaume d'Aragó amb a quets termes: «Fo lo pus bell hom de mon, que ell era major que altre l palm; e era molt ben format e complit de tots sos membres; e aquell havia molt gran cara, e vermella, e flamanta; el nas lonch e ben dat; e gran bocha e ben feta; e grans dents beles e blanques, en semblansa de perles; e els huys negres; e beles cabeils e rossos que semblavan fil daur; e grans espalles; e lonch cos e delgat; els brassos grossos e ben feyts; e beles mans; e beles cuxes e grosses; e beles cames e longues e dretes; per lur mesura, els peus lonchs e ben feyts, &c.»

(4) Acaudalat comerciant barceloní capità de galeres y tarides, qui convidava la noblesa a sa taula.

RELLIGIOSES

Demà l'Ofici Major sera al Orator de St. Salvador a intenció de devota familia.

En el Convent s'hi celebrarà a l'hora de costum la Comunió General dels Tarcicaris

A les deu heu haurá Ofici Major amb sermó, dedicat a les Animes del Purgatori.

LA FESTA DE LA CONGREGACIÓ MARIANA

Ja s'han repartits, entre els membres de la Congregació Mariana, casi tots els papers de la peça dramàtica «Venguda i adoració del Magos», nova de trinka, en 5 actes, i adequada a ses costums de l'època que si Deu ho vol, se representarà enguany en la tarde del dia 6 de Jener, i si el temps no ho permet en aquest dia, la del pròxim primer diumenge o dia festiu, en que ho permeti.

L'animació que, tant per aquest acte com per la coalcada del dia 5 a vespre, reina entre tots els congregants, és indiscriptible. Això fa esperar un èxit extraordinari.

Beneyesca Deu i la seva Mare i també nostre, Santa Maria, els nostros treballs, perquè s'obtingui un bon resultat. Així ho esperam.

EL PRESIDENT DE LA CONGREGACIÓ

Antoni Carrió

De son Servera

Desde alguns dies aquí deçà plou casi sense interrupció, encare que primat. Sembla que ja hi haurà saó abastament.

En el Sindicat Agricol s'están ultimant els preparatius per l'embarc de figues seques.

Corresponsal

De Capdepera

Diumenge dia 25 ses atlotes de la costura que dirigeix D. Massiana Vidal, han de donar una funció en el Teatre que han de estrenar d'en Bibí. El drama se titula Juana de Arco i una xistosíssima peça còmica, s'e entrada serà a les 7. Les joves de dita funció están molt animades prometent que resultarà un èxit.

Els treballs de devant el portal del Santuari del Castell ja s'han acabats; tant la paret com l'aisamplament han donat una altre forma a la plasseta. Seria necessari que tots ajudassem un poquet segons les nostres forces i a cabar de restaurar el Santuari tant venerat pels cors gabellins.

El fotògraf Miquel Flaquer per lo poc que fa que retrata fa uns retrats de lo més fíns que's puguen presentar an els ulls de persones, cosa que mai havíem tengut a Capdepera. Qui vulga veure treball seu tant de pintura com de fotografia que se dirigisca an el carrer de Migdia n.º 9 i serà servit de molt bon gust.

Enguany pareix que no mos volen sotir esclatasancs no sabem si és que ha plogut tardà o que enguany no es any; nomès sentim a dir de girgules i picatormells, emperó esclatasancs no hem sentit dir que s'en hagen trobats gaire.

Estam an'el quint diumeuge de novena i es un gust veure la gent que puja a sentir el novenari tan concorregut i s'està preparant una gran festa per la Mare de Deu; els obrers nous que s'han afegits D. Miquel Flaquer i D. Pedro Terrassa tenen en projecte fer una festa de pinyol vermey; en un altre n.º darem més datos. Diumenge l'ofici serà en el Castell a inteneió de devota persona.

DE CA NOSTRA

Meteorologia.

El temps s'es tornat plogué ferm. Dilluns el cel aparagué enterbolit i tot el dia feu com un vel de llàgrimes fines i colca brusca que ompli de fane els carrers. El dimars pitjà la brusca i plogué part del dia i casi tota la nit i seguí també el dimecres. Dijous a capvespre s'estirà, mos mostrà el sol. Fa fredor, sembla que a part o banda ha fet colla-bruix.

Estat sanitari

La cosa està estacionada. Després d'un més i dos dies de no haver-se mort n'ingú, dissapte passat en Bartomeu Riera Alzamora (a) Barret de 42 anys, malalt feia temps d'Escorbut va esser viaticat i dia 19 va morir.

Ahir divenres devés les onze extremuncià i morí poc després el sen Gaspar Masset del carrer de la Vinya. Al cel sen. No s'en ha mort altre ni cap altre en coneixim de n'olr greu fora dels crònics.

Matances

Estam aquesta setmana en el ple de les matances. Com feu calor fins molt envant la gent no frissà i are tothom sembla haver-se determinat d'un cop.

Els porcs

S'en han pesats molts en el pes públic i are qui se comensen a estrenyer el preu ha tenguda nna revivaya. Han arribat aquesta setmana a pagar-se a 24 pts l'arrova.

Bibliografia

El nostre amic i company de Redacció en Llorens Garcias Font, potecari de la nostra vila acaba d'editar el VI follet de contribució a la Flora Balear, Plantes dels voltants d'Artà i Capdepera, honrant-nos amb un exemplar que agraim.

Pròxims casaments—Han quedat promesos en concert de matrimoni la Sta Catalina Carrió (a) Julianeta amb l'odontòleg D. Juan Llaneras (a) Murta. Sembla que'l casament serà dins poc temps, Enhorabona.

Benvengut

Dimars demati arribà a Palma procedent de Roma el Rt P. Rafael Ginard Amorós. T-O-R fill de la nostra vila que terminara l'ampliació d'estudis que allà ha fet, ha vengut a pendre posesori del carreg de Prior del Convent de Sant Francesc de Palma pel que fou

designat en la reunió del Discretori en el més d'Agost darrer.

A farma per foc

Dijous demati a Can Tomeu Sopà de Sa Plasa feren una xicalenia i la tauvina de sa xemeneia prengué; aviat se comunicà a la xemeneia de Can Miquel Grau qu'està veinat; i també prengué ben aviat per tota la casa he hagué fum i com les b'gues donen cap a ella s'alar maren i demanaren auxili; acudí molta gent amb gerres plenes d'aigo i dins breu temps consiguieren apagar-lo. Gracies a Deu no fou més que'l susto.

Administració Municipal

SESSIO DEL AJUNTAMENT DEL 18 DE NOVEMBRE

En aquesta sessió que fou presidida pel Batlle primer D. Guillem Ferragut:

1.—Se donà compta d'una circular del Governador Civil sobre formació de presuposts i s'acordà complimentar-la.

2.—Posar un impost sobre els carruages de luxe carretons amb molles automòvils.

3.—Posar un biga a sa Casa Consistorial.

4.—Posar els mateixos recàrregs que els demés anys sobre les cédules matrícules.

PREGONS

1ª—Se fa a sebre per orde superior que se prohibeix an els exequyadors deixar en terra la llenya de s'etsequyada baix la multa de 100 a 150 pts.

2ª—Que les condicions per la subasta del llum públic están de manifest a a Sala.

Matrícules

Segons noticies van an aument les altes en la matrícula industrial. Passen ja les 40 enviades per amunt.

MERCAT D'INCA

Bessó a 94'00 quintà.

Biat a 21'00 sa cortera.

Xeixa a 20'50 « « «

Ordi mallorquí a 13'50 « «

« foraster a 12'00 « «

Civada mallorquina 11'50 pts. ld.

« forastera a 11'00 « «

Faves cuitores a 30'00 « «

« ordinaries a 28'50 « «

« pel bestiar a 28'00 « «

Porcs grassos a 22 pts. arrova.

EN EL CALVARI

Continuació

Pont.—Està per la llei i ella per noltros sempre estará.

Nicod.— La llei li assisteix; però hi ha hagut un Judes entre tants; en s'infamia us bassau, i are feis creure...

Pont.—(Fariseus, Escribes i Saduceus tots d'un cop) Amb aquest home que hi tenim que veure?

Jud.—(avansant). ¿Qué's lo qu'haurieu fet, sens eixes mans? (Nicodemus les observa mans plegades).

Pont.—Si cap culpable hi ha, tot sol serás.

Jud.—Tal volta amb ma ingrata pretenim no npre el llas criminal que ambani teniu?

Fari.—Creus tu que amb t'infamia nos tacarás?

Jud.—U i crim malvat m'ha fet el vostre esclau. Vos he venu a l'ánima ¿que'm resta?

(Pausa)

(Ramor).—¿I amagau aquesta ma tant funesta?

Jo so n la pedra, sí, mes, comparau: Vosaltres sou la passetja rument i el bras criminal que la pedra llansa en vostro cor framareu la venjansa

i cóa en ell el crim secretament. Fari.—De lo qu'hem fet tothom ne sap l'exemple; per tot ho hem contat amb claretat i anc'que'l Mestre hi fos, mai hem reparat.

Judes.—¡Callau! ¡Callau! Tots eren dins el Temple caps baixos, tremolant a sa presència...

Fari.—Devant tothom son crim tots censurarem (an els altres.)

Tots.—Es cert. Ben cert. Son crim tots reprovarem Jud.—Peró en el Sadedri amb sa sentència ell vos desconcertá...

(Murmuri).

Fari.— Com un reptil de bava impura noster honor tacau!

Jud.—¡Hipócrites, vos digué, lluny anau; tentar-me intenta vostra enveja vil

Pont.—¿Cap a Pilat anarem desde'l temple?

Jud.—Lo primer a mi...

Pont.— ¿I havíem nosaltres d'abaixar-nos a tu...

Jud.— I fins a altres molt més heu devallat, com per exemple a Barrabás...

(Murmuri d'indignació.)

Pont.—A tu no; t'presentares.

Tots.—Nosaltres, res a tu t'hem exigit.

Jud.—Malvats, ¿i els diners que m'heu oferit?

Pont.—Als diners tu mateix los demanares

per mostrar-lo...

Jud.— Es fals. He declarat. Teniu voltros la bossa que'm constreix...

(los tira la bossa)

Pont.— No saps que fas. Obrares sense seny...

Fari.—Tu i els teus carregau amb el pecat.

Pont.—Tu't feres son deixeble, t'ho advertesc...

Tots.—Un dels dotze.

Pont.— Per ser d'ell partidari

Tots.—Es veritat!

Jud.— ¿Com? Injust si'l seguesc?

Pont.— La llei ho aprovava; era raó...

Tots.— Que'l matin.

Pont.— El traies pels dines

el traïdor ets tú; sí, si tu i n'ingú més.

Tots.— Aixó és el fet. Tu sols ets el traïdor.

Jud.— (Los vesteix cridant.)

¿Per traïdor, me deixau ah vils traïdors?

(Reculen espantats; petit murmur; gran silenci.)

Jo conec be, al vostro fet únic.

De Jesús som estat un fals amic.

Pero del crim sou voltros els autors.

Fariseus, escribes, hipócritons

la culpa a mi'm donau, que vos esvera;

Seguirá.

TIPOGRAFIA CATOLICA
— DE —
A. FERRER GINART

En aquesta impremta podem encarregar qualsevol treball d'impressió.

**TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.**

Especialitat en imprescs per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS **DEMANAU QUALSEVOL CLASSE
DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES
ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

**SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL**

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratiada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDÓ.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA

a **GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI**

Eensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Neteda, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

**GRANDES ALMACENES
San José**

Vda. Ignacio Figuerola

¡HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 ! Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES

La Fonda Randa, de Esteve

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

to una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Figuerol 48.

EN JAUME BONNIN

HA OBERTA UNA BOTIGA NOVA EN EL
CARRÉ DE PALMA N.º 15-ARTÁ.

En ella, además de comestibles s'hi trobarán artículos d'escriptori molt variats i a bon preu, perfumeria, merceria i juguetes.

En ella únicament se venen les botelles de *legia* Norte Americana marca **MARIPOSA**.

Fixau-vos -- Palma 15 -- ARTA

Si volen menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE